

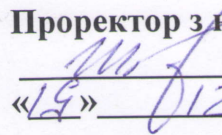
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра права ім. академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

«19» 12 2025 р.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ
КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність:	D8 Право
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Право»
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

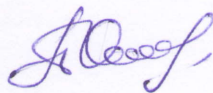
к.ю.н., доцент, доцент кафедри права
ім. академіка УАН о. Івана Луцького

Артем КОВАЛЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО:

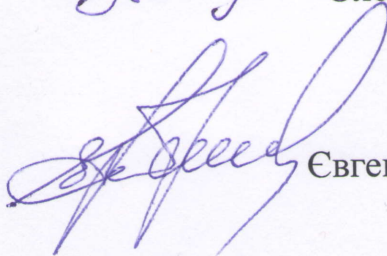
на засіданні кафедри права
ім. академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 4 від 18.11. 2025 р.
в.о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Євген ПИСЬМЕНСЬКИЙ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 4 від 28.11.2025 р.

e-mail	artem.kovalenko@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького
Посилання на сайт	
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування засобів криміналістичної техніки»

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми застосування засобів криміналістичної техніки» є спеціалізованою фаховою дисципліною професійної підготовки правників криміналістичного циклу, яка висвітлює криміналістичні, кримінально правові та організаційно-тактичні засади використання засобів криміналістичної техніки під час виявлення, дослідження та фіксації криміналістично значущої інформації у кримінальному судочинстві.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів та здобувачок освіти знань і практичних навичок застосування засобів криміналістичної техніки під час розкриття та досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечити глибоке розуміння сутності й класифікації засобів криміналістичної техніки, правових основ, організаційно-тактичних засад їх застосування під час роботи з джерелами доказової інформації у кримінальному судочинстві.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі та здобувачки освіти повинні **знати:**

- систему та завдання криміналістичної техніки, її місце в системі наукових знань та правові основи застосування технічних засобів у кримінальному судочинстві;
- класифікацію техніко-криміналістичних засобів (науково-технічні засоби роботи зі слідами, фіксації обстановки, лабораторного дослідження) та правила роботи з універсальною та спеціалізованими криміналістичними валізами;
- сучасні форми та методи фіксації доказової інформації: вербальну, наочно-образну (фото-, відеозапис), графічну, натурну, а також новітні технології 3D-моделювання, сканування та реконструкції;
- закономірності утворення та методи дослідження різних видів слідів: трасологічних (рук, ніг, знарядь зламу, транспортних засобів), балістичних (зброї, боєприпасів), документальних (почерку, реквізитів документів), а також біологічних ознак людини (габітоскопія, ДНК);

- специфіку роботи з електронними (цифровими) слідами, основи використання OSINT-методів та технологій штучного інтелекту для пошуку доказової інформації;
- процесуальний статус, права та обов'язки спеціаліста й експерта, види судових експертиз та особливості оцінки їх результатів у суді.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі та здобувачки освіти повинні **вміти**:

- правомірно застосовувати техніко-криміналістичні засоби та методи під час проведення слідчих (розшукових) дій та судового розгляду;
- виявляти, фіксувати та вилучати матеріальні сліди злочину (сліди рук, взуття, злому, біологічного походження тощо) з використанням засобів універсальної криміналістичної валізи та джерел експертного світла;
- здійснювати якісну фото- та відеозйомку місця події за правилами судової фотографії, а також складати плани та схеми як додатки до протоколів;
- застосовувати сучасні технології (зокрема 3D-сканування та програмне забезпечення) для моделювання обстановки місця події та створення композиційних портретів;
- працювати з електронними доказами: виявляти та фіксувати цифрові сліди, забезпечувати їх цілісність під час вилучення комп'ютерної техніки;
- правильно формулювати питання для призначення різних видів судових експертиз (трасологічної, балістичної, технічної експертизи документів, комп'ютерно-технічної тощо) та готувати матеріали для їх проведення;
- оформлювати результати застосування технічних засобів у процесуальних документах (протоколах) та оцінювати доказове значення висновків експертів.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Право” (2025/2026)).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.	ПРН 15. Мати практичні навички розв’язання проблем, пов’язаних з реалізацією процесуальних функцій суб’єктів правозастосування.
СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.	ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх	ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів

законності, обґрунтованості та вмотивованості.	публічного та приватного права і кримінальної юстиції

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	2		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	30 (в годинах)	16 (в годинах)
	семінарські	30 (в годинах)	14 (в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	150 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Наукові проблеми загальних положень криміналістичної техніки (2 год.).

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку поняття та завдань криміналістичної техніки як розділу криміналістики.

Систематика криміналістичної техніки, місце та значення її галузей загальній системі науки криміналістики.

Традиційні та новітні галузі криміналістичної техніки.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку засобів криміналістичної техніки, прийомів і методів збирання та дослідження криміналістично значущої інформації.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку правової регламентації їх застосування у слідчій та експертній діяльності.

Самостійне вивчення: Формування методології криміналістичної техніки. Перспективні напрями наукового пошуку у сфері криміналістичної техніки [1, 2, 3, 7, 8, 13].

Тема 2. Техніко-криміналістичні засоби доказування в системі засобів кримінального процесуального доказування (2 год.).

Поняття та сутність доказування у кримінальному провадженні. Суб'єкти та складові доказування. Способи й засоби доказування у кримінальному провадженні.

Криміналістичні засоби доказування. Техніко-криміналістичні засоби доказування. Тактико-організаційні засоби доказування. Методико-організаційні засоби доказування.

Науково-технічні засоби: поняття та класифікація. Техніко-криміналістичні прийоми.

Техніко-криміналістичні засоби збирання доказів. Техніко-криміналістичні засоби попереднього дослідження доказів. Застосування техніко-криміналістичних засобів під час використання доказів у кримінальному провадженні.

Самостійне вивчення: Сучасні та новітні техніко-криміналістичні засоби доказування. Проблеми застосування сучасних техніко-криміналістичних засобів доказування. [1, 2, 3, 5, 9, 12].

Тема 3. Форми фіксації криміналістично значущої інформації у кримінальному судочинстві (4 год.).

Форми фіксації доказової інформації у кримінальному судочинстві.

Вербальна фіксація доказової інформації. Письмова та усна вербальна фіксація доказової інформації. Науково-технічні засоби вербальної фіксації доказової інформації. Методи, прийоми та види криміналістичного аудіозапису.

Наочно-образна фіксація доказової інформації. Технічні засоби, методи, прийоми та види криміналістичної фотографії. Технічні засоби, методи, прийоми та види криміналістичного відеозапису.

Графічна фіксація доказової інформації. Сучасні способи складання планів та схем як додатків до протоколів.

Предметно-образна форма фіксації доказової інформації.

Предметна фіксація доказової інформації.

Натурна форма фіксації доказової інформації.

Самостійне вивчення: Новітні техніко-криміналістичні засоби фіксації доказової інформації [1, 2, 3, 10, 11].

Тема 4. Правовий режим застосування засобів криміналістичної техніки в українському кримінальному судочинстві (2 год.).

Фіксування кримінального провадження та фіксація доказової інформації.

Технічні засоби фіксування кримінального провадження. Випадки обов'язкового застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження.

Правові засади використання науково-технічних засобів під час проведення окремих процесуальних дій.

Протокол як обов'язкова форма закріплення результатів застосування засобів криміналістичної техніки.

Висновок спеціаліста та довідка спеціаліста як способи закріплення доказової інформації.

Самостійне вивчення: Правовий режим застосування новітніх засобів криміналістичної техніки. Проблеми сертифікації та періодичної перевірки засобів криміналістичної техніки [1, 2, 3, 5, 6].

Тема 5. Застосування засобів криміналістичної техніки носіями спеціальних знань (2 год.).

Поняття, сутність і значення спеціальних знань у кримінальному провадженні.

Проблеми правового статусу обізнаних осіб у кримінальному провадженні.

Спеціаліст у кримінальному провадженні. Проблеми організації і тактики участі спеціаліста у кримінальному провадженні.

Правові та праксеологічні проблеми застосування спеціалістом науково-технічних засобів у кримінальному провадженні.

Експерт у кримінальному провадженні. Проблеми призначення судових експертиз у кримінальному провадженні.

Самостійне вивчення: Науково-технічний арсенал спеціаліста у кримінальному провадженні. Проблеми встановлення та підтвердження кваліфікації спеціаліста у кримінальному провадженні. Науково-технічний арсенал експерта у кримінальному провадженні. [1, 3, 6, 9, 12].

Тема 6. Застосування засобів криміналістичної техніки під час дослідження матеріальних джерел слідової інформації (2 год.).

Поняття, види та принципи застосування техніко-криміналістичних засобів виявлення та вилучення матеріальних джерел слідової інформації.

Універсальна криміналістична валіза слідчого. Науково-технічні засоби, що містяться в універсальній криміналістичній валізі слідчого. Використання науково-технічних засобів універсальної валізи слідчого для виявлення та вилучення матеріально-фіксованих слідів.

Спеціалізовані криміналістичні валізи. Використання валізи для виявлення та вилучення пилових слідів. Використання балістичної валізи. Використання валізи для невидимого маркування.

Науково-технічні засоби попереднього дослідження доказів. Джерела експертного світла. Вимірювальні прилади. Прилади оптичного та цифрового збільшення.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку предмету, завдань та системи криміналістичної трасології. Наукові основи криміналістичної трасології. Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку поняття та класифікації матеріальних слідів кримінального правопорушення і механізму їх утворення.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку криміналістичного зброєзнавства, його предмету, наукових засад та завдань. Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку техніко-криміналістичних прийомів, методів і засобів виявлення, фіксації, вилучення і зберігання вогнепальної зброї та боєприпасів.

Самостійне вивчення: Судові експертизи, які досліджують матеріальні джерела слідової інформації [1, 2, 3, 4, 6, 7].

Тема 7. Актуальні проблеми криміналістичного документознавства (2 год.).

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку криміналістичного дослідження документів як галузі криміналістичної техніки.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку предмету і завдань техніко-криміналістичного дослідження документів, поняття і класифікації документів, видів їх підробки.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку криміналістичного почеркознавства й авторознавства.

Прийоми та методи попереднього дослідження документів.

Науково-технічні засоби криміналістичного дослідження документів. Використання джерел експертного світла під час криміналістичного дослідження документів. Відеоспектральні аналізатори документів. Документ-сканери.

Самостійне вивчення: Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку технічної експертизи документів. Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку почеркознавчої та авторознавчої експертиз. [1, 4, 6, 7, 10, 11].

Тема 8. Актуальні проблеми криміналістичної габітоскопії (2 год.).

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку поняття і сутності криміналістичної габітоскопії.

Природно-наукові засади ототожнення особи за ознаками зовнішності.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку криміналістичних засобів, методів і прийомів фіксації ознак зовнішності людини.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку використання методів, засобів і прийомів криміналістичної габітоскопії в розшуку та ідентифікації осіб, розслідуванні кримінальних правопорушень.

Науково-технічні засоби фіксації ознак зовнішності людини. Цифрові сканери папілярних візерунків. Біометричні сканери. Програмне забезпечення для виготовлення композиційних фотопортретів.

Використання молекулярно-генетичних досліджень під час розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійне вивчення: Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку портретної експертизи. Застосування поліграфа під час

проведення вербальних та змішаних слідчих (розшукових) дій. [1, 4, 6, 7, 10, 11].

Тема 9. Використання технологій 3D-моделювання під час розкриття й розслідування кримінальних правопорушень (4 год.).

Технології 3D в криміналістиці. 3D-моделювання, 3D-сканування та 3D-реконструкція. Поняття, сутність й доказове значення 3D-моделей криміналістично значущих об'єктів.

Типи 3D-сканерів та принципи їх застосування. Фотограмметричне 3D-сканування. Програмне забезпечення для обробки та перегляду 3D-моделей.

3D-сканування матеріальних об'єктів. 3D-сканування об'ємних слідів взуття. 3D-сканування транспортних засобів.

Сигналетичне (упізнавальне) 3D-сканування зовнішності людини. 3D-сканування обличчя, поргруддя, всього тіла людини. 3D-сканування окремих ознак зовнішності людини. 3D-сканування трупів.

3D-реконструкція в криміналістиці. Створення тривимірних моделей обстановки місця події. Створення 3D-фотокомпозиційних портретів.

Використання 3D-технологій під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Використання 3D-друку у діяльності з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійне вивчення: Традиційні сфери застосування технологій 3D-моделювання. Використання технологій 3D-моделювання в судово-експертній діяльності. [1, 4, 6, 7, 10, 11].

Тема 10. Актуальні проблеми криміналістичного дослідження електронних (цифрових) слідів кримінальних правопорушень (2 год.).

Поняття та види електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Застосування техніко-криміналістичних засобів для виявлення та попереднього дослідження електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Виявлення та вилучення електронних (цифрових) слідів кримінальних правопорушень. Процесуальний порядок виявлення та фіксації комп'ютерних даних.

Використання OSINT-методів для пошуку доказової інформації в мережі Інтернет.

Використання технологій штучного інтелекту (ШІ) під час пошуку джерел доказової інформації.

Самостійне вивчення: Завдання та типові об'єкти експертизи комп'ютерної техніки та програмних продуктів. [1, 4, 6, 7, 10, 11].

Тема 11. Актуальні проблеми застосування засобів криміналістичної техніки в судово-експертній практиці (4 год.).

Поняття, види та процесуальний порядок призначення судових експертиз. Криміналістичні судові експертизи.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення трасологічних експертиз. Об'єкти судових трасологічних досліджень. Проведення ідентифікаційних досліджень за фотознімками та 3D-моделями.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення балістичних експертиз. Науково-технічні засоби дослідження куль та гільз. Використання системи BalScan.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення техніко-експертного дослідження документів. Використання спектральних аналізаторів документів.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення комп'ютерно-технічних експертиз.

Сучасні можливості використання судових молекулярно-генетичних експертиз під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійне вивчення: Система судово-експертних установ України. Матеріально-технічне забезпечення судово-експертних установ. [1, 4, 6, 7, 10, 11].

Тема 12. Застосування техніко-криміналістичних засобів доказування під час судового розгляду (2 год.).

Технічне фіксування судового розгляду.

Порядок подання та дослідження доказів під час судового розгляду. Порядок і тактика дослідження аудіо- відеозаписів під час судового розгляду.

Отримання усних консультацій та письмових роз'яснень спеціалістів під час судового розгляду. Використання спеціалістами у судовому провадженні техніко-криміналістичних засобів доказування.

Дослідження висновків експерта. Допит експерта у судовому розгляді. Використання експертом техніко-криміналістичних засобів під час давання показань у судовому провадженні.

Самостійне вивчення: Криміналістичні знання учасників судового провадження. Основи тактики й методики судового розгляду. Використання засобів криміналістичної техніки в адміністративному, цивільному, господарському судочинстві [1, 4, 6, 7, 10, 11].

Зміст семінарських занять

Тема 1. Наукові проблеми загальних положень криміналістичної техніки (2 год.).

Поняття та завдання криміналістичної техніки.

Система криміналістичної техніки, місце та значення її галузей загальній системі науки криміналістики.

Традиційні та новітні галузі криміналістичної техніки.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку засобів криміналістичної техніки.

Самостійне вивчення: Перспективні напрями наукового пошуку у сфері криміналістичної техніки.

Тема 2. Техніко-криміналістичні засоби доказування в системі засобів кримінального процесуального доказування (2 год.).

Поняття та сутність доказування у кримінальному провадженні.

Способи й засоби доказування у кримінальному провадженні.

Криміналістичні засоби доказування.

Техніко-криміналістичні засоби доказування.

Тактико-організаційні засоби доказування.

Методико-організаційні засоби доказування.

Науково-технічні засоби: поняття та класифікація. Техніко-криміналістичні прийоми.

Самостійне вивчення: Сучасні та новітні техніко-криміналістичні засоби доказування.

Тема 3. Форми фіксації криміналістично значущої інформації у кримінальному судочинстві (4 год.).

Форми фіксації доказової інформації у кримінальному судочинстві.

Вербальна фіксація доказової інформації.

Наочно-образна фіксація доказової інформації.

Графічна фіксація доказової інформації.

Предметно-образна форма фіксації доказової інформації.

Предметна фіксація доказової інформації.

Натурна форма фіксації доказової інформації.

Самостійне вивчення: Новітні техніко-криміналістичні засоби фіксації доказової інформації.

Тема 4. Правовий режим застосування засобів криміналістичної техніки в українському кримінальному судочинстві (2 год.).

Фіксування кримінального провадження та фіксація доказової інформації.

Технічні засоби фіксування кримінального провадження.

Правові засади використання науково-технічних засобів під час проведення окремих процесуальних дій.

Протокол як обов'язкова форма закріплення результатів застосування засобів криміналістичної техніки.

Висновок спеціаліста та довідка спеціаліста як способи закріплення доказової інформації.

Самостійне вивчення: Правовий режим застосування новітніх засобів криміналістичної техніки.

Тема 5. Застосування засобів криміналістичної техніки носіями спеціальних знань (2 год.).

Поняття, сутність і значення спеціальних знань у кримінальному провадженні.

Правовий статус обізнаних осіб у кримінальному провадженні.

Спеціаліст у кримінальному провадженні.

Експерт у кримінальному провадженні.

Самостійне вивчення: Науково-технічний арсенал спеціаліста у кримінальному провадженні. Науково-технічний арсенал експерта у кримінальному провадженні.

Тема 6. Застосування засобів криміналістичної техніки під час дослідження матеріальних джерел слідової інформації (2 год.).

Поняття, види та принципи застосування техніко-криміналістичних засобів виявлення та вилучення матеріальних джерел слідової інформації.

Універсальна криміналістична валіза слідчого.

Спеціалізовані криміналістичні валізи.

Науково-технічні засоби попереднього дослідження доказів.

Наукові основи криміналістичної трасології.

Наукові основи криміналістичного зброєзнавства.

Самостійне вивчення: Судові експертизи, які досліджують матеріальні джерела слідової інформації.

Тема 7. Актуальні проблеми криміналістичного документознавства (2 год.).

Криміналістичне дослідження документів як галузь криміналістичної техніки.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку предмету і завдань техніко-криміналістичного дослідження документів, поняття і класифікації документів, видів їх підробки.

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку криміналістичного почеркознавства й авторознавства.

Прийоми та методи попереднього дослідження документів.

Науково-технічні засоби криміналістичного дослідження документів.

Самостійне вивчення: Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку технічної експертизи документів. Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку почеркознавчої та авторознавчої експертиз.

Тема 8. Актуальні проблеми криміналістичної габітоскопії (2 год.).

Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку поняття і сутності криміналістичної габітоскопії.

Природно-наукові засади ототожнення особи за ознаками зовнішності.

Криміналістичні засоби, методи і прийоми фіксації ознак зовнішності людини.

Науково-технічні засоби фіксації ознак зовнішності людини.

Використання молекулярно-генетичних досліджень під час розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійне вивчення: Застосування поліграфа під час проведення вербальних та змішаних слідчих (розшукових) дій.

Тема 9. Використання технологій 3D-моделювання під час розкриття й розслідування кримінальних правопорушень (4 год.).

Технології 3D в криміналістиці.

Типи 3D-сканерів та принципи їх застосування.

3D-сканування матеріальних об'єктів.

Сигналетичне (упізнавальне) 3D-сканування зовнішності людини.

3D-реконструкція в криміналістиці.

Використання 3D-технологій під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Використання 3D-друку у діяльності з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійне вивчення: Використання технологій 3D-моделювання в судово-експертній діяльності.

Тема 10. Актуальні проблеми криміналістичного дослідження електронних (цифрових) слідів кримінальних правопорушень (2 год.).

Поняття та види електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Застосування техніко-криміналістичних засобів для виявлення та попереднього дослідження електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Виявлення та вилучення електронних (цифрових) слідів кримінальних правопорушень.

Використання OSINT-методів для пошуку доказової інформації в мережі Інтернет.

Використання технологій штучного інтелекту (ШІ) під час пошуку джерел доказової інформації.

Самостійне вивчення: Завдання та типові об'єкти експертизи комп'ютерної техніки та програмних продуктів.

Тема 11. Актуальні проблеми застосування засобів криміналістичної техніки в судово-експертній практиці (4 год.).

Поняття, види та процесуальний порядок призначення судових експертиз.

Криміналістичні судові експертизи.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення трасологічних експертиз.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення балістичних експертиз.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення техніко-експертного дослідження документів.

Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення комп'ютерно-технічних експертиз.

Сучасні можливості використання судових молекулярно-генетичних експертиз під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійне вивчення: Матеріально-технічне забезпечення судово-експертних установ.

Тема 12. Застосування техніко-криміналістичних засобів доказування під час судового розгляду (2 год.).

Технічне фіксування судового розгляду.

Порядок подання та дослідження доказів під час судового розгляду.

Порядок і тактика дослідження аудіо- відеозаписів під час судового розгляду.

Отримання усних консультацій та письмових роз'яснень спеціалістів під час судового розгляду.

Використання спеціалістами у судовому провадженні техніко-криміналістичних засобів доказування.

Дослідження висновків експерта.

Використання експертом техніко-криміналістичних засобів під час давання показань у судовому провадженні.

Самостійне вивчення: Використання засобів криміналістичної техніки в адміністративному, цивільному, господарському судочинстві.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	150
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	36
Підготовка до семінарських занять та контрольних заходів	30	36
Підготовка до поточного контролю	30	36
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	30	42

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання.¹

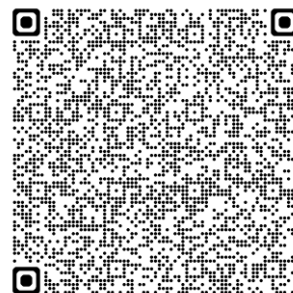
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

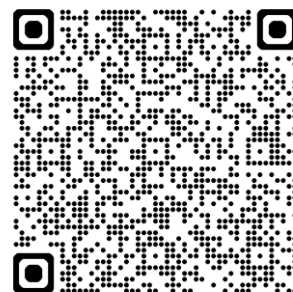
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

[покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³

Під час вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування засобів криміналістичної техніки і» студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Слідство веде НАБУ 2: антикорупційна гра-розслідування	Тема 3. Форми фіксації криміналістично значущої інформації у кримінальному судочинстві.

² визначається політика використання ІІІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

³ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

2.	<u>OSINT – розвідка з відкритих джерел та інформаційна безпека</u>	Тема 10. Актуальні проблеми криміналістичного дослідження електронних (цифрових) слідів кримінальних правопорушень

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання⁴	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	словесні наочні практичні	усний контроль програмований контроль поточний контроль
ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	словесні наочні практичні	усний контроль програмований контроль поточний контроль
ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	словесні наочні практичні	усний контроль програмований контроль поточний контроль
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння	словесні наочні практичні	усний контроль програмований контроль поточний контроль

⁴ для вибіркових навчальних дисциплін вказується результат навчання

меж та механізмів їх правового регулювання.		
ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.	словесні наочні практичні	усний контроль програмований контроль поточний контроль
ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	словесні наочні практичні	усний контроль програмований контроль поточний контроль
ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції	словесні наочні практичні	усний контроль програмований контроль поточний контроль

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі,

автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

<i>«незадовільно»</i>	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів криміналістичної техніки, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння (називає окремі технічні засоби, але плутає їхнє призначення), викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу щодо правил поведінки з речовими доказами.
<i>«задовільно»</i>	Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу (класифікацію слідів та технічних засобів) відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу щодо процесуальної фіксації ходу слідчих дій, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати механізм утворення слідів, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки у виборі методу виявлення слідів.
<i>«добре»</i>	Здобувач здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій (огляд місця події, виявлення типових слідів рук, взуття), частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію про техніко-криміналістичні засоби під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці (працювати з універсальною валізою, здійснювати фотозйомку), контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки при пакуванні об'єктів, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

«відмінно»	Здобувач виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї (новітні методи дослідження, 3D-моделювання); знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях (робота з цифровими слідами, складні умови фіксації, призначення комплексних експертиз); виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁵

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS

⁵ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

шкалою		
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁶

Основна література

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Х. : Право, 2016. – Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2018. 952 с.
2. Криміналістика. Академічний курс : підручник / Т. В. Варфоломеева, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров [та ін.]. 2-ге вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 504 с.

⁶ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65, від 4.03. 2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

3. Криміналістика: підручник / Р. І. Благута, О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 3-тє вид., переробл та допов. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 948 с.
4. Криміналістика : підручник : у 2 т. 2 / [В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова та ін.]; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 328 с.
5. Криміналістика: криміналістична техніка : навч. посіб. / [Р. Л. Степанюк, В. О. Гусєва, В. В. Кікінчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 388 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/16118>.
6. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 2 / [А. Ф. Волобуєв, О. В. Одерій, Р. Л. Степанюк та ін.]; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 312 с.
7. Назимко Є. С., Коваленко А. В. Сучасні техніко-криміналістичні засоби доказування в кримінальному провадженні : навчально-методичний посібник. Київ : Алерта, 2024. 106 с.
8. Дії слідчо-оперативних груп Національної поліції з документування злочинів, пов'язаних із збройною агресією проти України: навчально-методичне видання / Крушеницький А. В., Коваленко А., Ковальова О., Литвиненко О., Пекарський С.; за заг. ред. О. О. Волобуєвої. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 110 с.

Додаткова література

9. Коваленко В.В. Застосування науково-технічних засобів спеціалістами при проведенні слідчих дій : монографія. МВС України, Луган. держ. університет внутрішніх справ. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007. 208 с.
10. Коваленко А. В. Концептуальні засади використання цифрової 3D моделі як засобу пізнання та відображення ознак кримінального правопорушення. *Криміналістика і судова експертиза*. 2021. Вип. 66. С. 420-430.
11. Коваленко А. В. Криміналістичні засоби кримінального процесуального доказування. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2023. Том 30, № 4. С. 293–304.
12. Коваленко А. В. Пред'явлення особи для впізнання за 3D-моделлю її зовнішності. *Криміналістика і судова експертиза*. 2023. Вип. 68. С. 196–204

13. Коваленко А. В. Кримінальні процесуальні та криміналістичні засоби попереднього дослідження тіла живої людини. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2024. Вип. 35 (2). С. 58–73.

14. Коваленко А. В. Використання портативних відеоспектральних аналізаторів під час проведення огляду документів у кримінальному провадженні. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка*. 2024. № 3 (107). С. 227-234.

15. Коваленко А. В. Тактика огляду речей у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. № 82 (2). С. 77–82.

16. Коваленко А. В. Організація і тактика проведення огляду комп'ютерних даних. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». 2023. № 4. С. 53–58.

17. Коваленко А. В. Попереднє дослідження доказів у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2025. № 89. Ч. 3. С. 370-376.

18. Коваленко А. В., Остафіїв Б. Л., Стахів Н. В. Використання 3D-технологій під час проведення судових трасологічних експертиз. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка*. 2023. № 4 (104). С. 267–278.

19. Посібник зі збору доказів для Міжнародного кримінального суду. Київ: Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України. 2019. 43 с. URL: <https://censs.org/wp-content/uploads/2020/05/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%9C%D0%9A%D0%A1.pdf>.

Електронні інформаційні ресурси

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1998 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Закон України «Про прокуратуру»: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. *Відомості Верховної ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
5. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
7. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.
8. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України МВС України: наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.
9. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : затв. наказом МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>.
10. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події : затв. наказом МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15>.

11.